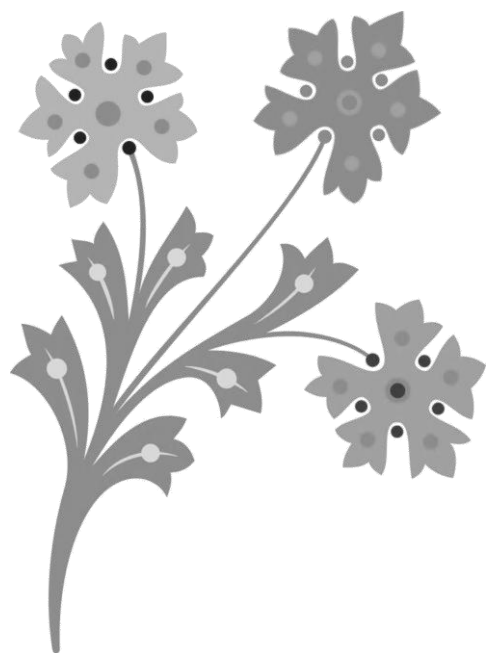

طرح پیشنهادی

تجمیع بانک های اطلاعاتی طلاب

پیش نویس اول: ۱۳۸۹/۱/۲۴

معاونت امور طلاب و دانش آموزان

ضرورت

با ورود تجهیزات رایانه‌ای و دانش برنامه‌نویسی به شهر مقدّس قم، در تمام سال‌های گذشته، مؤسسات و مراکز حوزوی تلاش کرده‌اند خدمات خود را با کمک رایانه ارائه نمایند، تا سرعت و دقت خدمات‌رسانی خود را افزایش دهند. در این راستا طبیعتاً بانک‌های اطلاعاتی متعدّدی نیز از مشخصات و اطلاعات دریافت‌کنندگان این خدمات ایجاد شده است که بیشتر آنان طلبه‌ها هستند.

امروز پس از گذشت چند سال از توجه این مراکز به رایانه، ما با بانک‌های اطلاعاتی بسیار زیادی مواجه هستیم که اطلاعات طلبه‌ها را بایگانی نموده‌اند، هر کدام با فرمت و ساختاری خاصّ و متفاوت از سایرین.

معاونت امور طلاب برای آن‌که بتواند حجم زیاد خدمات خود را به صورت عادلانه میان طلاب توزیع نماید، گریزی ندارد تا اطلاعات تمامی طلبه‌ها را در اختیار داشته باشد و از نحوه برخورداری آنان از خدمات سایر مراکز و مؤسسات نیز مطلع گردد.

در این طرح ما درصدد هستیم راهکاری را برای جمع‌آوری اطلاعات طلاب تحت سرپرستی مرکز مدیریت حوزه علمیه قم پیشنهاد نماییم، تا ارائه خدمات معاونت امور طلاب به این افراد تسهیل گردد.

اهداف

اهداف مورد انتظار از این طرح را در موارد ذیل می‌توان بیان کرد:

۱. در اختیار داشتن اطلاعات تمامی طلاب تحت پوشش، برای ارائه خدمات به تمامی آنها

تا زمانی که بانک‌های اطلاعاتی موجود در سطح حوزه، هر کدام تنها اطلاعات بخشی از طلبه‌هایی را در خود دارد که به دلیل ثبت نام در آن بخش یا ارتباط کاری، نامشان در بانک ثبت شده است، نمی‌توان مطمئن بود که تمامی طلاب تحت پوشش خدمات ارائه شده از سوی معاونت امور طلاب قرار می‌گیرند.

از این رو، در هر برنامه خدماتی ناگزیر به اعلام فراخوان می‌شویم و در صورتی که به هر دلیل، طلبه‌ای از این فراخوان مطلع نگردد، برخوردار از خدمات نشده و محروم می‌شود.

با تجمیع بانک‌های اطلاعاتی موجود در یک بانک واحد، این تضمین به دست خواهد آمد که اطلاعات تمامی طلبه‌ها برای ارائه خدمات در اختیار قرار دارد.

۲. اطلاع یافتن از خدمات ارائه شده، برای توزیع عادلانه سایر خدمات

پس از تجمیع اطلاعات بانک‌های اطلاعاتی موجود در سطح مؤسسات و مراکز حوزوی، امکان تبادل اطلاعات میان این مراکز با معاونت امور طلاب پدید خواهد آمد، به این دلیل که رکوردهای اطلاعاتی آن بانک‌ها با رکوردهای اطلاعاتی امور طلاب مرتبط خواهند شد. از این رو، می‌توانیم با استفاده از ارتباطات بانک اطلاعاتی به صورتی خودکار یا دستی اطلاعات دقیقی از بهره‌مندی تک‌تک طلبه‌ها از خدمات سایر مراکز و مؤسسات حوزوی به دست آوریم.

داشتن این اطلاعات کمک می‌کند در تصمیم‌گیری‌ها برای توزیع خدمات به نحوی عمل شود که خدمات به طلبه‌هایی که بهره‌مندی کم‌تری از خدمات سایر مراکز داشته‌اند تخصیص یابد که طبیعتاً این به انصاف و عدالت نزدیک‌تر است.

۳. عدم نیاز به ثبت نام مجدد طلاب در هر برنامه خدماتی

هنگامی که فراخوان یک برنامه خدماتی اعلام می‌گردد، تک‌تک افرادی که مایل به شرکت در آن برنامه هستند، ناگزیر هستند در محل حاضر شده و فرم‌های ثبت نام را تکمیل نمایند و هر بار تمامی مشخصات و کدهای پرونده‌های تحصیلی، بیمه‌ای، آموزشی و شهریه‌ای خود را ثبت کنند.

در حالی که پس از تجمیع بانک‌های اطلاعاتی، طلبه کفایت علاقه‌مندی خود را حتی با ارسال یک پیامک یا تماس

تلفنی اعلام نماید، تمامی اطلاعات او موجود است و ثبت نام به سادگی انجام خواهد پذیرفت.

۴. عدم نیاز به تولید بانک اطلاعات برای هر برنامه خدماتی

همیشه پس از ثبت نام برای هر برنامه خدماتی، ناگزیر هستیم یک بانک اطلاعاتی از افراد ثبت نام شده تهیه کنیم، تا برای بررسی صلاحیت استفاده از خدمات و سایر نیازهای کاری از آن بهره گیریم.

اما اگر این بانک یکبار برای همیشه فراهم شود و پیوسته با تغییرات به روز شود، هر برنامه خدماتی می تواند اطلاعات خود را از آن بانک دریافت نماید و جلوی بسیاری از دوباره کاری ها گرفته خواهد شد.

۵. انتخاب گروه های هدف برای ارائه هر نوع از خدمات

تا زمانی که اطلاعات دقیقی از فعالیتهای تک تک طلاب در جامعه نداریم و نمی دانیم به چه میزان از خدمات سایر مراکز و مؤسسات حوزوی و دولتی بهره مند می شوند، هر بار در هر برنامه خدماتی ناگزیر به اعلان و فراخوان خواهیم بود. در صورتی که اگر بانک اطلاعات جامعی از تجمیع سایر بانک های اطلاعاتی به دست آوریم، بدون نیاز به فراخوان، می توانیم به صورت کاملاً هوشمندانه گروه های هدف را برای هر نوع خدمات تعیین نماییم و تنها با تماس تلفنی یا پیامک همان ها را برای برخورداری از خدمات مورد نظر دعوت نماییم.

از سوی دیگر می توانیم با توجه به تعداد نیازمندان به آن نوع خدمات، مثلاً خدمات مسکن، تصمیم بگیریم که چه میزان بودجه و هزینه برای ارائه آن خدمات باید تخصیص دهیم که تمامی افراد گروه هدف را پوشش دهد.

۶. کمک به سایر مراکز و مؤسسات برای بهینه شدن خدمات آنها

در نهایت در صورت موافقت مدیران، بخشی از اطلاعات این بانک جامع می تواند در اختیار سایر مراکز و مؤسسات حوزوی قرار گیرد، تا آنان نیز بتوانند چون ما از این امکانات بهره مند شده و خدمات خود به طلاب را هدفمند نمایند.

مکانیزم های مؤثری نیز برای تصمیم گیری در خصوص مراکز دریافت کننده اطلاعات و میزان اطلاعات دریافتی هر یک طراحی خواهد شد تا از نشت اطلاعاتی نیز جلوگیری شود.

راهکار عملیاتی

برای تحقق اهدافی که ذکر شد بهترین راهکاری که به نظر می‌رسد در کم‌ترین زمان ممکن ما را به بانک جامع اطلاعات طلاب برساند شامل مراحل ذیل خواهد بود:

۱. شناسایی مراکز دارنده اطلاعات طلاب

مراکزی که اطلاعات طلاب را در بانک‌های اطلاعاتی خود نگه می‌دارند زیاد نیستند و تقریباً همه آن‌ها را می‌شناسیم. اما برای محک زدن میزان اطلاعات موجود در هر کدام از این بانک‌ها، میزان دقت آن‌ها و این‌که شاید مراکز دیگری نیز باشند که ما از بانک اطلاعاتی آن‌ها بی‌اطلاع هستیم، یک جستجوی کوتاه‌مدت مورد نیاز است.

نتیجه این بررسی یک گزارش مکتوب خواهد بود که فهرست مراکز دارای بانک اطلاعات طلاب را همراه با حجم تخمینی اطلاعات و میزان دقت هر یک در اختیار ما می‌گذارد.

۲. مکاتبات اداری برای دریافت اطلاعات شناسنامه‌ای طلاب از بانک‌های اصلی

پس از اولویت‌بندی میان مراکز فوق مبتنی بر گزارش ارائه شده، اقدامات اداری مورد نیاز برای در اختیار گرفتن اطلاعات بانک‌ها انجام خواهد شد. البته در این مرحله تنها اطلاعات شناسنامه‌ای و هویتی طلاب درخواست خواهند شد که عمومی بوده و طبیعتاً مراکز فوق حساسیت کم‌تری نسبت به آن اطلاعات دارند.

اطلاعات مربوط به کیفیت استفاده طلاب از خدمات مراکز، پس از تجمیع بانک‌ها حسب نیاز درخواست خواهد شد، تا حساسیت کم‌تری در این مراکز برای در اختیار گذاشتن اطلاعات خود ایجاد کند.

۳. مبنا قرار دادن بانک تجمیع‌شده از شش بانک اولیه

در شش‌ماه گذشته قدم مهمی در تجمیع اطلاعات شش بانک اطلاعاتی از طلاب توسط مدیریت فن‌آوری اطلاعات مرکز برداشته شده است که شامل بانک‌های دفاتر شهریه رهبری قم و تهران، بانک سامانه جامع مرکز، بانک مرکز خدمات حوزه و بانک دفتر شهریه مشترک می‌شود. این اطلاعات پس از یکسان‌سازی در یک بانک نهایی قرار گرفته است.

مناسب است این بانک اطلاعاتی مبنایی قرار گیرد برای تجمیع سایر بانک‌های اطلاعاتی طلاب، به این نحو که سایر اطلاعات نیز با این بانک یکسان‌سازی شوند.

۴. اجرای فعالیتهای فنی برای یکسان‌سازی بانک‌ها

گام بعدی اجرای دستوراتی نرم‌افزاری و فنی است که بتواند اطلاعات بانک‌های متعدد را با یکدیگر مقایسه کرده و

در صورت یافتن الگوهای یکسان در رکوردهای اطلاعات، آن‌ها را به هم متصل نماید و دقیق‌ترین و کامل‌ترین داده‌ها را به عنوان اطلاعات نهایی در بانک ثبت کند. با توجه به تجربه مدیریت فن‌آوری اطلاعات مرکز در شش‌ماه گذشته، اکنون این عملیات با زمان و هزینه کم‌تری قابل انجام است.

۵. انجام فعالیت‌های دستی برای یکسان‌سازی‌های ناموفق

در هر صورت پس از اجرای دستورات فنی و نرم‌افزاری، هنوز رکوردهایی از اطلاعات باقی خواهند ماند که به دلیل ثبت نادرست و غلط امکان اتصال خودکار آنان به یکدیگر وجود ندارد. تعدادی از افراد آشنا با اطلاعات طلاب از طریق یک نرم‌افزار ساده این اطلاعات را مشاهده خواهند کرد و تصحیح خواهند نمود. اطلاعات به کلی غلط نیز از بانک حذف خواهد شد، مانند رکوردهای تکراری و مواردی که به صورت اشتباه وارد بانک‌ها شده است.

۶. طراحی ساختار بانک اطلاعات نهایی

پس از آن‌که تمامی بانک‌های اطلاعاتی مورد نظر یکسان‌سازی شده و در یک مکان تجمیع شد، می‌توان بر اساس اطلاعات به دست آمده ساختاری برای بانک اطلاعاتی نهایی طلاب طراحی کرد که بیشترین انعطاف و توانایی را در اختیار گذارد، به نحوی که تمامی خدمات مورد نظر معاونت امور طلاب قابل اجرایی شدن بوده و انواع گزارش‌های آماری قابل اخذ باشد. تا قبل از دریافت بانک‌های اطلاعاتی و ملاحظه و دقت در آن‌ها نمی‌توان ساختار اطلاعاتی مناسبی برای بانک نهایی طراحی کرد.

۷. انتقال اطلاعات به بانک اطلاعات نهایی

پس از طراحی بانک اطلاعات نهایی طلاب، اطلاعات یکسان‌سازی شده از تمامی بانک‌های بررسی شده به این ساختار نهایی منتقل خواهد شد و قوی‌ترین بانک اطلاعات طلاب را شکل خواهد داد.

۸. تولید نرم‌افزاری برای استفاده آسان از این بانک اطلاعات

پس از جای‌گیری اطلاعات طلاب در بانک اطلاعات نهایی، برای ارائه خدمات ادارات متعدد معاونت امور طلاب باید نرم‌افزارهایی نوشته شود که هر کدام وظیفه‌ای را برعهده گرفته و ارائه خدمات را تسهیل نمایند.

در صورتی که بانک اطلاعات مناسبی تهیه شود، طراحی نرم‌افزارهای مورد نظر با سهولت بیشتری قابل انجام است و در نهایت اطلاعات تمام این نرم‌افزارها نیز در یک بانک اطلاعات تجمیع شده و گرفتن گزارشات جامع را ممکن می‌سازد.

تصمیم نهایی

اکنون در شرایطی که قرار داریم مهم‌ترین مرحله از کار «تصمیم» به انجام است، تصمیم به تجمیع بانک‌های اطلاعات طلاب از سطح مؤسسات و مراکز حوزوی.

اجرای فنی و عملیاتی این پروژه با توجه به تجربه‌ای که مدیریت فن‌آوری اطلاعات مرکز در این زمینه دارد و کار مشابهی که انجام شده است و با توجه به فن‌آوری‌های نوینی که در این راستا در سال‌های اخیر به بازار عرضه شده، کار چندان دشواری نبوده و بسیار روتین، معمولی و به سادگی قابل دستیابی است.

از منظر ساختار اداری نیز به نظر می‌رسد «اداره شناسایی طلاب» مناسب‌ترین واحد سازمانی برای برعهده گرفتن این وظیفه است. کفایت یک گروه مسئول انجام این پروژه شوند و در گام اول، پس از زمان‌بندی پروژه، مراکز مورد نظر را شناسایی کرده و دریافت بانک‌های اطلاعاتی را آغاز نمایند. مدیریت فن‌آوری اطلاعات نیز در کنار این اداره به محض دریافت بانک‌های اطلاعاتی آمادگی اجرای فرآیند یکسان‌سازی و تبدیل اطلاعات را دارد.

به امید موفقیت تمامی معاونت‌ها و ادارات در انجام وظایف محوله

و من ا... التوفیق و علیه التکالان